

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Спеціальність 6.020204 «Музичне мистецтво»

Освітній рівень – перший «бакалаврський»

(на базі повної загальної середньої освіти)

Інститут мистецтв

2016- 2017 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
Ідентифікаційний код: 201355
Програма: 0019/17
Глисер
(підпис) (прізвище, ініціали)
«...» 20 17 р.

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» спеціальності 6.020204 «Музичне мистецтво». Освітній рівень – перший «бакалаврський» (на базі повної загальної середньої освіти).

Розробник:

Гаркуша Людмила Іванівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв

Протокол від « 15» грудня 2016 року № 4

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

(підпис)

О.С.Плохотнюк

ЗМІСТ

I. Пояснювальна записка	4
II. Опис предмета навчальної дисципліни	6
III. Тематичний план навчальної дисципліни	7
IV. Програма навчального курсу	7
V. Навчально-методична карта дисципліни	10
VI. Завдання для самостійної роботи студента	10
VII. Система поточного й підсумкового контролю	11
VIII. Розподіл балів за темами змістових модулів.....	13
IX Методи навчання	13
X. Методичне забезпечення курсу	14
XI. Вимоги до підсумкового модульного контролю	14
XII. Орієнтовний репертуар	15
XIII. Рекомендована література	23
Основна література	23
Додаткова література	23

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У професійній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва «Концертмейстерський клас» є однією із провідних музичних дисциплін інструментально-виконавського циклу.

Робоча програма навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» спрямована на методично-практичну підготовку майбутнього вчителя музики, шляхом упровадження інтегрованого підходу до опанування обсягу знань відповідно до вимог освітньої програми першого бакалаврського рівня.

Основна *мета навчальної дисципліни* – формування концертмейстерської компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва та його підготовка до концертмейстерської діяльності в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

Основні *завдання навчального курсу*:

- 1) забезпечення теоретичної і методичної підготовки студентів до концертмейстерської роботи в загальноосвітній школі;
- 2) накопичення музичного матеріалу (шкільний пісенний репертуар, вокальні, оперні та інструментальні твори) для проведення різноманітних форм урочної та позаурочної музично-просвітницької діяльності;
- 3) формування у студентів концертмейстерських умінь і навичок;
- 4) володіння грою в ансамблі;
- 5) формування технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю тощо);
- 6) удосконалення й розвиток інтерпретаторських умінь студентів;
- 7) опанування специфіки добору дидактично доцільного музичного матеріалу для усвідомлення загально-естетичного та музичного розвитку школярів.

Вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас» сприяє формуванню у студентів таких фахових та загальних **компетентностей**:

- **інструментально-виконавська** (вільне володіння музичним інструментом та здатність використовувати його у навчальній і концертно-виконавській діяльності; володіння навичками читання нот з аркуша;
- **самоосвітня** (здатність до самостійної пізнавальної діяльності; самореалізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації у фаховій діяльності).

- **Міждисциплінарний взаємозв'язок** засвоєння навчального курсу «Концертмейстерський клас» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: «Основний музичний інструмент», «Вокальний клас», «Гармонія», «Аналіз музичних творів», «Сольфеджіо» та ін.

II. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

Курс	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної Дисципліни
<p>Кількість кредитів відповідних ECTS:</p> <p align="center">1</p> <p>Кількість змістових модулів:</p> <p align="center">1</p> <p>Загальна кількість годин:</p> <p align="center">30</p> <p>Кількість годин на тиждень:</p> <p align="center">1</p>	<p>Шифр та назва галузі знань: 0202 <i>«Мистецтво»</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності</p> <p align="center">6.020204 <i>«Музичне мистецтво»</i></p> <p>Освітній рівень: перший</p> <p align="center"><i>«бакалаврський»</i></p>	<p>Дисципліна обов'язкова</p> <p>Семестр: IV</p> <p>Аудиторних занять: 17 годин</p> <p>Самостійна робота: 11 годин</p> <p>Модульний контроль: 2</p> <p>Вид підсумкового контролю: ПМК</p>

ІІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

ІІ курс								
№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семінарських	Практичних	Підсумковий контроль	Самостійна Робота
ІV СЕМЕСТР								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Теоретична і практична підготовка студентів до концертмейстерської роботи в загальноосвітній школі								
1.	Формування концертмейстерських навичок під час роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів.	9	5			5		4
2.	Закріплення концертмейстерських умінь і навичок.	9	5			5		4
3.	Удосконалення концертмейстерських умінь, необхідних для кваліфікованої роботи майбутніх учителів музичного мистецтва.	10	7			7		3
4.	Модульний контроль	2					2	
УСЬОГО		30	17			17	2	11

ІV. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Теоретична і практична підготовка студентів до концертмейстерської роботи в загальноосвітній школі

Тема 1. Формування концертмейстерських навичок під час роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів.

Розвиток піаністичних навичок, слухового контролю, використання педалізації з урахуванням характеру, жанру та особливостей музичних творів.

Засвоєння професійних навичок акомпанементу, ознайомлення з фактурними особливостями класичного романсу, українських вокальних творів, особливостями акомпанементу дитячої пісні, специфіка читання з аркуша сольних та ансамблевих творів.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 8-14.

Нотна література: 1-3.

Тема 2. Закріплення концертмейстерських умінь і навичок.

Підвищення рівня професійної підготовки майбутніх педагогів – музикантів, розширення їх музичного світогляду, розкриття творчих можливостей кожного.

Розвиток виконавських здібностей. Оволодіння навичками ансамблевої гри: вміння слухати свого партнера; узгоджувати з ним виконання твору в єдиному темпі, вміння швидко орієнтуватися в нотному тексті. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності твору. Вміння виділяти головне і другорядне.

У процесі вивчення музичного твору шкільного репертуару – вирішувати завдання загальної організації студентів, розвиток їх самостійності та ініціативності, пропонуванням нескладних творів для самостійного вивчення. Виховувати виконавські навички, домагаючись продуманого та яскравого виконання ансамблевого твору. Вивчення дитячого репертуару на заняттях з концертмейстерського класу передбачає опанування сучасних стилів на основі вивчення та осмислення різноманіття ритмічних схем та формул танцювальної музики.

Основна література: 2-5.

Додаткова література: 1 -7.

Нотна література: 1-8.

Тема 3. Удосконалення концертмейстерських умінь, необхідних для кваліфікованої роботи майбутніх учителів музичного мистецтва.

Удосконалення техніки читання нот з аркуша зі складним ритмом, модуляцією. Транспонування шкільних пісень на 0,5 та 1 тон вгору і вниз. Імпровізація на задану тему зміненням ритмічної основи, фактури. Особливості звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм. Закріплення навичок виконання пісні під власний супровід. Спрощення та ускладнення фактури акомпанементу, читання з аркуша більш складних за фактурою творів.

Гармонізація мелодії з використанням елементів імпровізації, з'єднання одночасно мелодії та акомпанементу.

Основна література: 3-5.

Додаткова література: 8-18.

Нотна література: 1-8.

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

Практичні заняття – 17, самостійна робота – 11. Мод. контроль – 2. Разом – 30

Модулі	Змістовий модуль 1		
Назва модуля	Теоретична і практична підготовка студентів до концертмейстерської роботи в загальноосвітній школі		
Кількість балів за модуль	228,5		
Заняття	5	5	7
Теми занять	Тема 1. Формування концертмейстерських навичок під час роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів.	Тема 2. Закріплення концертмейстерських умінь і навичок.	Тема 3. Удосконалення концертмейстерських умінь, необхідних для кваліфікованої роботи майбутніх учителів музичного мистецтва.
Відвідування	2,5	2,5	3,5
Робота під час занять	50	50	70
Самостійна робота	5	5	5
Види поточного контролю	ПМК (25 балів)		
	Усього 228,5		

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1	Тема 1. Засвоєння професійних навичок акомпанементу, ознайомлення з фактурними особливостями акомпанементу дитячої пісні, специфікою читання з аркуша сольних та ансамблевих творів.	4	Ноти	Контроль на практичному у занятті	5
2	Тема 2. Розвиток виконавських здібностей. Оволодіння навичками ансамблевої гри: вміння слухати свого партнера, узгоджувати з ним виконання твору в єдиному темпі, вміння швидко орієнтуватися в нотному тексті. Відчувати динамічну, ритмічну та художню цільність твору, вміння чути головне і другорядне.	4	Ноти	Контроль на практичному у занятті	5
3	Тема 3. Удосконалення техніки читання нот з аркуша зі складним ритмом, модуляцією. Транспонування шкільних пісень на 0,5 та 1 тон вгору і вниз. Спрощення фактури акомпанементу, або ускладнення. Імпровізація на задану тему, змінюючи ритмічну основу, фактуру. Закріплення виконавських навичок, знання особливостей звуковибудування в різних творах.	3	Ноти	Контроль на практичному у занятті	5
	Усього	11			15

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО Й ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення студентів з навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» оцінюються за ECTS, в основу якої покладено обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи балів.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

№	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Кількість Одиниць	Усього
1	Відвідування практичних Занять	0,5	17	8,5
2	Робота на практичних заняттях	10	17	170
3	Самостійна робота	5	3	15
4	МКР			25
5	Усього			228,5

Підсумковий рейтинг - 228,5

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Концертмейстерський клас» застосовують такі **методи**:

- *усного контролю* (індивідуальне прослуховування, академічний концерт основної програми та професійного репертуару, співбесіди).
- *самоконтролю*: (уміння самостійно проаналізувати, оцінити виконання творів програмового репертуару, самоаналіз).

Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно. Студент виявив високий рівень концертмейстерської компетентності, бездоганно виконав залікову програму з дотриманням авторського тексту й інтерпретаційного плану відповідно до програмових вимог.
B	82 – 89 балів	Дуже добре. Студент виявив добрий рівень концертмейстерської компетентності та успішно виконав твори залікової програми з незначними технічними огріхами.
C	75 – 81 балів	Добре. В загальному вірне відтворення нотного тексту творів залікової програми з певними текстуальними помилками. Студент виявив належний рівень концертмейстерської компетентності.
D	69 – 74 балів	Задовільно. Студент виявив достатній рівень концертмейстерської компетентності та знання творів залікової програми, але допустив кілька суттєвих текстуальних та ансамблевих помилок.
E	60 – 68 балів	Достатньо. Концертмейстерська компетентність студента і знання творів залікової програми задовольняє мінімальні вимоги з навчальної дисципліни.
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання. Студент виявив посередній рівень концертмейстерської компетентності, допустив значну кількість текстових помилок та ансамблевих огріхів. Студент має можливість повторного складання заліку.
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу. Студент допустив суттєві помилки в тексті творів, виявив низький рівень концертмейстерської компетентності та неспроможність до подальшого навчання з дисципліни (потребує обов'язкового повторного вивчення курсу).

**VIII. Розподіл балів за темами змістових модулів,
що присвоюються студентіві упродовж вивчення навчального курсу
«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»**

II сем.			МКР	
Змістовий модуль 1 (практичні заняття + самостійна робота)				
Тема 1	Тема 2	Тема 3		
57,5	57,5	78,5	25	
Усього без урахування коефіцієнта – 228,5 бали.				

Кількість балів за роботу з індивідуальним програмовим матеріалом під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від таких вимог:

- своєчасність грамотного відтворення нотного тексту;
- повний обсяг реалізації технічних завдань;
- якість виконання навчальних завдань;
- компетентність у галузі шкільного репертуару;
- творчий підхід у виконанні індивідуальної програми;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- реалізація виконавського задуму програмового репертуару.

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1. За джерелом інформації:

Словесні: пояснення, розповідь, бесіди.

Наочні: практично – виконавський показ, спостереження.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна репетиційна робота студентів з нотним матеріалом.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: виконавський показ викладача, створення ситуації зацікавленості, заохочення до концертної та педагогічної діяльності.

Х. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Концертмейстерський клас».
2. Навчально-методичні посібники.
3. Нотний матеріал.
4. Відеозаписи провідних концертмейстерів.

ХІ. ВИМОГИ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Програмові вимоги для підсумкового модульного контролю: виконання 2-х різностильових творів (фортепіанний ансамбль або дует – скрипка, фортепіано), другий – вокально-інструментальний ансамбль (арії, романси та пісні у супроводі фортепіано). Студент також повинен прочитати незнайомий твір з аркуша та транспонувати.

Вимоги до виконання: якісне виконання музичних творів, добре почуття ансамблю, стильова переконливість, високий художній підхід до інтерпретації музичних творів.

Орієнтовні програми, які виносяться на підсумковий модульний контроль

1. Данькевич К. Монолог Богдана з опери «Богдан Хмельницький».
 2. Брамс Й. Угорський танець №1.
 3. Читання з аркуша та транспорт. Пісні для учнів загальноосвітньої школи.
-
1. Рахманінов С. вір. Галіної Г. Как мне больно.
 2. Лисенко М. Пісня Наталки з опери «Наталка Полтавка».
 3. Читання з аркуша та транспорт. Українські народні пісні для дітей. Упор. Зеленецька, К,2006 р.
-
1. Глюк Х.В. Арія Орфея з опери «Орфей та Евридика».
 2. Кос – Анатольський А. вір. Франка І. Ой, ти дівчино з горіха зерня.
 3. Читання з аркуша та транспорт.
-
1. Щуровський Ю. Місячне сяйво (для 2-х фортепіано).
 2. Заремба В. вір. Петренка М. Дивлюсь я на небо.
 3. Читання з аркуша та транспорт.
-
1. Вівальді А. Концерт для скрипки і фортепіано ля мінор.
 2. Чайковський П. вір. Ратгауза Д. Снова, как прежде один.
 3. Читання з аркуша та транспорт.

ХІІ. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

АРІЇ

- Бах І.С. Арія з кантати № 21 «Seufzer, Tranen».
- Бах І.С. Арія альты з ораторії «Страсті за Матфієм».
- Бетховен Л.В. Арія Флорестана з опери «Фіделіо»
- Бородін О. Арія Кончака з опери «Князь Ігор». Арія Князя Ігоря з опери «Князь Ігор».
- Верді Дж. Арія Джильди з опери «Ріголетто» («В храм я вошла...».)
Пісенька Герцога з опери «Ріголетто».
- Глюк Х.В. Арія Жермона з опери «Травіата» («Ты забыл край...».)
Арія Орфея з опери «Орфей та Евридика».
- Арія Паріса з опери «Паріс і Єлена».
- Глінка М. Арія Сусаніна з опери «Іван Сусанін».
- Гуно Ш. Балада Маргарити з опери «Фауст».
- Даргомижський О. Каватина князя з опери «Русалка». Аріозо Наташі з опери «Русалка».
- Данькевич К. Розповідь Кривоноса («Тяжко, друзі...») з опери «Богдан Хмельницький».
Монолог Богдана з опери «Богдан Хмельницький».
- Майборода Г. Аріозо Милани з опери «Милана».
Арія Олекси з опери «Арсенал».
- Моцарт В.А. Арія Керубіно з опери «Весілля Фігаро».
- Лисенко М. Аріозо Тараса з опери «Тарас Бульба».
- Лисенко М. Арія Петра з опери «Наталка Полтавка». Пісня Наталки з опери «Наталка Полтавка».
- Прокоф'єв С. Пісня Дівчини з кантати «Олександр Невський».
- Пуччіні Д. Арія Мадам Батерфляй з опери «Чіо-Чіо Сан».
- Пуччіні Д. Арія Рудольфа з опери «Богема».
- Сен-Санс К. Арія Далілі з опери «Самсон і Даліла».
- Скарлатті А. Арія «Ах, нет сил сносить терзанья...».
- Рахманінов С. Романс молодого цигана з опери «Алеко».
Каватина Алеко з опери «Алеко».
- Рубінштейн А. вір. І. Тургенева Балада («Перед воеводой молча он стоял».)
- Римський – Корсаков М. Пісня Левка з опери «Майская ночь».
- Чайковський П. Аріозо Германа «Прости, небесное созданье» з опери «Пікова дама».
Аріозо Іоланти з опери «Іоланта».
Пісня Наташі «Соловушка в дубравушке» з опери «Опричник».
Аріозо Онегіна з опери «Євгеній Онегін».
Аріозо Куми з опери «Чародійка».

РОМАНСИ

- Аляб'єв О. Вибрані романси і пісні у супроводі фортепіано.
- Балакірев І. Вір. Кольцова «Обойми, поцелуй».
Вір. Арсеньева «Баркарола».
Вір. Лермонтова «Слышу ли голос твой».
- Бородін О. Вір. Пушкіна «Для берегов Отчизны дальней», «Спящая княжна».
- Брамс І. «Ранок», «Пісня дівчини». «В зеленых ивах дом стоит»
«Как сирень расцветает любовь моя». «Ода Сафо».
- Булахов П. «Не пробуждай воспоминаний». «И нет в мире очей».

- Вір. Ленського «Девіца – красавица». «Гори, гори, моя звезда».
- Варламов М. Вибрані романси і пісні для голосу у супроводі фортепіано. – М.: Музика, 1984.
- Гурільов О. Вір. Губерга «Сердце - игрушка».
- Вір. Дьякова «Воспоминание».
- Вір. В'яземського «Радость – душечка, красна-девица».
- Вір. Кольцова «Разлука», «Отгадай, моя, родная», Грусть девушки».
- Вір. Берга «Право, маменьке скажу».
- Вір. Сільського «Улетіла пташечка», «Гори, звездочка, блистай, ясная». Вір. Макарова «Колокольчик».
- Вір. Лермонтова «И скучно, и грустно».
- Вір. Грекова «Вьется ласточка сизокрылая».
- Вір. Люберецького «Домик – крошечка».
- Вір. Полежаєва «Сарафанчик».
- Гріг Е. Вір. Гейне «Стара пісня». «Восени»,
- Вір. Андерсена «Люблю тебе». «Троянди».
- Глінка М. Вір. Баратинського «Не искушай меня без нужды».
- Вір. Жуковського «Бедный певец».
- Вір. Пушкіна «Не пой, красавица, при мне», «В крови горит огонь желанья». «Я помню чудное мгновенье». «Я здесь, Инезилья».
- Вір. народные «Ах, ты душечка, красна девица».
- Вір. Забіли «Не щебечи, соловейку». «Гуде вітер».
- Вір. Голіцина «Забуду ль я», «Скажи зачем». «Сомнение», «К ней». «Не говори, что сердцу больно»
- Дебюссі К. «Зоряна ніч». «Фантоші».
- Дюбюк А. «Улица, улица».
- Даргомижський О. Вір. Пушкіна «В крови горит». «Ночной зефир, струит эфир». «Мне грустно».
- Вір. Дельвіга «Шестнадцать лет».
- Вір. Лермонтова «И скучно, и грустно».
- Вір. Курочкіна «Червяк», «Расстались гордо мы».
- Вір. Н. Язикова «Влюблен я, дева – красота».
- Вір. Вейнберга «Титулярный советник».
- Кюї Ц. Вір. Пушкіна «Царскосельская статуя». «Ты и Вы».
- Вір. Немировича – Данченка «Коснулась я цветка».
- Массне Ж. «Ти відкрій очі блакитні». «Елегія», «Слезы Шарлотты» з опери «Вертер».
- Мокроусов Б. Вір. Алімової «Хороши весной в саду цветочки».
- Вір. Ісаковського «Одинокая гармонь».
- Мусоргський М. Вокальний цикл «Детская».
- Рахманінов С. У врат обители святой... Увял цветок...
О, нет, молю, не уходи!.. Соч.4 № 1. Утро. Соч.4 №2.
Полюбила я на печаль свою... Соч.8 № 4
Не пой, красавица... Соч.4 №4. Сон. Соч.8. №5
Сирень. Соч. 21 № 5. Островок. Соч.14. №2.
Я был у ней... Соч 14 №3. Здесь хорошо... Соч.21 №7.
Как мне больно... Соч.21 №12.
Вчера мы встретились. Соч.26 №13.
Романсы. Полное собрание -М. Музыка, 1967
- Римський – Корсаков М. Вір. Кольцова «Пленившись розой, соловей...»

- Вір. Пушкіна «На холмах Грузії».
 Вір. Майкова «О чем в тиши ночей».
 Вір. Гейне «Когда гляжу в твои глаза».
 Вір. Толстого А. «Запад гаснет в дали бледно-розової»
 «То было раннею весной». «Октава».
 «Не ветер, вея с высоты...».
- Чайковський П. Вір. Фета «Я тебе нічого не скажу».
 Вір. Мея «Нет, только тот кто знал».
 «Хотел бы в единое слово».
 Вір. Апхутіна «Забуть так скоро».
 Вір. Романова «Растворил я окно».
 «Ночь». «Серенада Дон Жуана».
 «Зачем». «Я ли в поле да не травушка была».
 «Нам звезды кроткие сияли».
 Вір. Толстого А. «На нивы желтые». «Не верь,
 мой друг». Вір. Чайковського М. «Страшная
 минута».
- Шуман Р. «Посвящение» из цикла Мирты. Цикл пісень, тв.25
 Пісні та романси, тв.27. /Собрания вокальных
 сочинений/.
- Шуберт Ф. Песни для голоса с фортепіано. –М: Музгиз, 1962
 Вір. Мюллера «Форель». «Девушка и смерть».
 «Молодая монахиня». «Серенада».
- Штраус Р. «Посвящение». «Серенада».

ПІСНІ ІТАЛІЙСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Денца Л.	вір.	Р. Пальєре	«Дивні очі»
Каніо Е.	вір.	А. Каліфано	«Закоханий солдат».
Капуа Е.	вір.	В. Руссо	«О, Марі».
Куртіс Е.	вір.	Л. Бовіс	«Не плач».
Мельо В.	вір.	народні	«Тірітомба».
Гості П.	вір.	Л. Джіакомо	«Марек'яре».
Тальяфері Е.	вір.	Л. Бовіс	«Страсть».

ПІСНІ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Шамо І.	вір.	Д. Луценка	Києве мій.
	вір.	М.Ткача	Тільки в Києві.
	вір.	В. Курінського	Проводжала мати...
	вір.	Д. Луценка	Осіньне золото.
Білаш О.	вір.	Д. Павличка	Два кольори.
	вір.	М. Ткача	Ой, висока та гора... Ясени.
Сніг на зеленому листі.
Соняшник.
	вір.	Б. Олійника	Мелодія.
Майборода П.			Пісня про рушник. Моя стежина.
	вір.	А. Малишка	

Філіпенко В. Синові в дорогу
вір. М. Сингаївського
Верменич В. Чорнобривці.
вір. М. Сингаївського
Сандлер О. вір. М. Сома Пливе Дніпро.
Рожавська Ю. вір. М. Реви Летять, ніби чайки...
Поклад І. вір. М. Ткача Моя Україна!
Морозов О. вір. В. Крищенко Одна Єдина!

УКРАЇНСЬКИЙ РОМАНС

Бортнянський Д. «Гімн місяцю».
Білаш О. «Минуле не вернуть».
Веріковський М. «Все тобі», «Образ кохання».
Гулак – Артемівський С. «Стоїть явір над водою».
Данькевич К. «Пісня Олесі».
Дичко Л. «Воля народу», «Спомин про літо».
Єдличко О. «Гомін, гомін по діброві».
Заремба В. «Дивлюсь я на небо».
Кропивницький М. «Соловейко».
Кос – Анатольський А. «Ой, ти дівчино з горіха зерня». «Я тебе кохаю».
«Ой, піду я межі гори». «Ой, коли б я сокіл».
«Солов'їний романс». «Ти не забудь».
Колеса М. «Я марила всю нічку». «Два потоки».
Косенко В. «Реве та стогне Дніпр широкий». «Колискова».
«Вони стояли мовчки». «Мені сумно».
«О, не дивуйсь». «Говори, говори».
Лисенко М. «Айстри». «Нічого, нічого». «Минають дні».
«Мені однаково». «Ой, одна я, одна».
«Ой, не світи, місяченьку». «У сні я плакав».
«Чого мені тяжко». «Ой, я нещасний».
«Смутної провесни». «Чого ж вода каламутна».
«Вогні горять». «Безмежнеє поле». «Садок вишневий».
Людкевич С. «Таємниця». «Спи, дитинко моя».
Маркевич М. «Нащо мені чорні брови».
Майборода Г. «Полягли жита». «Я марила всю ніч».
«Запливай же, роженька весела». «Гаї шумлять».
Надененко Ф. «Без вас вам все сказав би знову».
«Осінь». «Сонце». «Чорнії брови, карії очі».
«Прощай». «Чого з'являєшся мені у сні...».
«Квіти останні». «Силует».
Рубець О. «Думи мої, думи...».
Ревуцький Л. «Ну, розкажи». «Не питай». «Брате мій».
Сковорода Г. «Стоїть явір над водою».
Степовий Я. «Із-за гаю», «Сонце сходить» (вір. Т.Шевченка).
«Слово». «Місяць ясененький» (вір. Л.Українки)
«Утоптала стежечку». «Ноктюрн». «Ой, три шляхи широкі» (вір. Т. Шевченка)
«Зацвіла в долині». «Степ». «Вечірня пісня».
Стеценко К. «Хотіла б я піснею стати». «Стояла я і слухала весну».
«Дивлюсь я на ясні зорі» (вір. Л. Українки).

Шамо І.

«Україно, любов моя». «Києве мій». «Не шуми,
калинонько». «Незабудка» (вір. Д. Луценка).

НОТНА ЛІТЕРАТУРА

1. Пісні для голосу в супроводі фортепіано. –К.: Музична Україна, 1975.

2. Романси композиторів України для голосу і фортепіано. Упор.М. Завалишина.

3. Романси українських композиторів – класиків. Для жіночого голосу в супроводі фортепіано. –К.: Музична Україна, 1990.

ТВОРИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ, ЧИТАННЯ З АРКУША ТА ТРАНСПОНУВАННЯ

ШКІЛЬНІ ПІСНІ

Вербицький М.	«Гімн України».
Гебера Г.	«Вчителька».
Гайворонський М.	«Їхав стрілець на війноньку».
Долинський М	«Жила собі на лінієчці нота».
Дубравін С.	«Дощова пісенька».
Дремлюга М.	«Розквітали яблуні в садах», «Пісня про школу».
Завалишина М.	«Квіти», «Ми любимо весну», «Букет мамі».
Іванников М.	«Приходьте в ліс», «Скрипочка співає», «Наша мама».
Касьянов В.	«Рідна мова», «Земле, доле моя».
Кишко І.	«Рідний край».
Кириліна І.	«Дім під дахом голубим», «Я співаю від душі».
Карасьов М.	«Новорічна хороводна», «Рибка».
Крижанівський Д.	«Реве та стогне Дніпр широкий».
Левітова Л.	«Біля річки», «Калинова сопілочка».
Лисянський Л.	«Скільки сонечка кругом».
Лисенко М.	«Зажурилася Україна», «Ой, зійшла зоря вечірняя», «Вийшли в поле косарі».
Лазаренко А.	«Каштани».
Надененко Ф.	«Сніжок».
Попатенко Т.	«Урок», «Це для нас», «Кошеня», «Цуценя».
Поклад І.	«Дикі гуси», «Краю мій лелечий».
Рождественський Р.	«Водичка».
Рожавська О.	«Сонечко», «Коломийка».
Сандлер Л.	«Колискова».
Шевченко Ю.	«Мій голубе ніжний», «Що казало сонце», «Бембалабемба».
Білоруська народна пісня	«Сів комарик на дубочок».
Грузинська народна пісня	«Сонце».
Латиська народна пісня	«Вій, вій вітерець».

Російська народна пісня	«У ворт воротиков».
Словацька народна пісня	«Спи, моє серденько».
Українські народні пісні:	«Над річкою бережком»,» «На городі будяк», «Подоляночка».

НОТНА ЛІТЕРАТУРА

1. Салевич В. Збірка пісень. - Харків, 2002.
2. Пісні для учнів 3-4 кл. загальноосвітньої школи. Упор. Л. Греков. К.: Музична Україна, 1987 р.
3. Пісні з дитячих кінофільмів. Для дітей молодшого і середнього віку. - К: Музична Україна, 1980 р.
4. Українські народні пісні для дітей. Упор. Верещагіна. – К.: Музична Україна, 1986 р.
5. Українські народні пісні Лемківщини. Оброб. М. Колеси. – К.: Советский композитор, 1959 р.
6. Улыбка. Популярные песни из детских мультфильмов и телефильмов. Упор. Матвеева. - Вып. 1. – М.: Музыка, 1989.
7. Українські народні пісні для високого голосу і дуети в супроводі фортепіано. Упор. В. Миркотан. - М.: Музыка, 1974. Хрестоматія.
8. Музыка, 1 клас. Упор. С. Науменко. Кримнавчпеддержвидав, 2004.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТВОРИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ В ІНСТРУМЕНТАЛЬНОМУ АНСАМБЛІ (СКРИПКА І ФОРТЕПІАНО)

- Бах І.С. Шість сонат для скрипки і фортепіано. Зошит 1-М.: Музгиз, 1954.
- Бетховен Л.В. Каприс для скрипки і фортепіано. Варшава. Польське музичне видавництво, 1970.
Complete string quartets. Транскрипція для гри на фортепіано в чотири руки. Op. 74,95, 127, 130-133,135.
- Бізе Ж. Квітнева пісня. Старовинна пісенька. Пастораль.
- Брамс Й. Угорські танці №1, №8. М. Музыка, 1981.
- Венявський Г. Легенда. Скерцо – тарантела. М.: музика, 1989.
- Верьовка Г. Лірична пісня для скрипки і фортепіано. К, 1936.
- Вівальді А. Концерт ля мінор для скрипки і фортепіано.
Концерт Соль мажор для 2-х скрипок з фортепіано.
Муз.1966.
- Лисенко М. Елегія пам'яті Т. Шевченка.-к,1950.
- Ліст Ф. Угорська рапсодія для скрипки і фортепіано. Концертна обробка І. Губая. –М: музгиз, 1955.
- Лядов О. П'єси у перекладі для скрипки і ф-но. –М: Музыка,1974.
- Моцарт В.А. Сонати для скрипки і фортепіано. Ред. Б. Паумгартнера і Мюллера. М.: Музыка,1988.

НОТНА ЛІТЕРАТУРА

1. П'єси італійських композиторів XVII – XVIII ст.. для скрипки і фортепіано. Упор. Ю. Уткін. –М: Музыка, 1972.
2. П'єси радянських композиторів для скрипки і фортепіано. - Упор. і ред. М.Бугачевська. Вип. 2.-М: Сов. Композитор,1972.

3. Прокоф'єв С. П'ять п'єс з музики до балету «Попелюшка».
4. Обр. для скрипки і ф-но М. Фіхтенгольца. –М: Музика, 1969.
5. Ревуцький Л. Українські народні пісні. Аранж. для 2-х скрипок з фортепіано А. Циніса. –К.,1971.
6. Римський – Корсаков М. Фантазія на теми з опери «Золотий півник».
7. Сарасате П. Циганські наспіви. Для скрипки і фортепіано. –К: Муз. Україна, 1967.
8. Твори вірменських композиторів для скрипки і фортепіано. –М: Сов. композитор, 1988.

ФОРТЕПІАННІ АНСАМБЛІ

Аренський А.	Сюїта для двох фортепіано. Вальс тв. 33.
Араратян В.	Лірична пісня. Марш.
Бах І.С.	Алегро з сонати сі мінор. Адажіо. Арія (Страсті по Матфію).
Бетховен Л.В.	Турецький марш до п'єси «Афінські руїни».
	Шість варіацій. Три марші.
Брамс І.	Угорські танці.
Бородін О.	Полька ре мінор. Танець дівчат з опери «Князь Ігор».
	Гімн великому місту з балету «Мідний вершник».
	Біля струмка.
Гайдн Й.	Угорське рондо. Вчитель та учень (варіації). Симфонія II.
Гаврилін В.	Одинока гармонь. Весела прогулянка. Полька ре мінор.
Гендель Г.	Алегро з «Музики на воді».
Гершвін Дж.	Пісня Порги з опери «Порги і Бесс».
Глінка М.	Вальс – фантазія. Краков'як з опери «Іван Сусанін».
	Марш Чорномора з опери «Руслан і Людмила».
Гріг Е.	Сюїта «Пер – Гюнт».
Глієр Р.	Гімн Великому місту з балету «Мідний вершник». Біля струмка.
Гуно Ш.	Вальс з опери «Фауст».
Дворжак А.	Слов'янські танці.
Дебюссі К.	Танець ляльки. Вальс ре бемоль мажор.
Дунаєвський І.	Увертюра до к-му «Діти капітана Гранта».
Євлахов О.	Вальс з балету «Ивушка».
Ешпай А.	Російська грайлива. Колискова. Танець.
Золотарьов В.	Дві українські народні пісні.
Кац С.	Чотирнадцять дитячих п'єс для фортепіано.
Колодуб Ж.	Пісня.
Косенко В.	Гавот.
Крейн А.	Плясова.
Мендельсон Ф.	Шість дитячих п'єс. Ноктюрн.
Мійо Д.	Сюїта «Скарамуш».
Мірзоев М.	Марш.
Моцарт В.А.	Марш До мажор. Увертюра з опери «Чарівна флейта».
Лисенко М.	Транскрипція на тему запорізького маршу.
Мусоргський М.	Гопак з опери «Сорочинський ярмарок».
	Колокольний дзвін з опери «Борис Годунов».
Онеггер А.	Концертіно.
Прокоф'єв С.	Вальс з опери «Війна і мир». Пісня без слів.

- Буре з балету «Попелюшка». Гавот з класичної симфонії.
 Равель М. Фокстрот. Пavana сплячої красуні.
 Раков М. Весняне пробудження. Поетична картинка. Полька.
 Гумореска.
 Рахманінов С. Італійська полька. Романс. Баркарола з сюїти «Фантазія».
 Римський – Корсаков М. Симфонічна сюїта «Шехерезада».
 Свиридов Г. «Зимова дорога» музична ілюстрація до повісті
 О. Пушкіна «Заметіль».
 Скорульський О. Танок сніжинок з балету «Лісова пісня».
 Соловйов – Седов В. Галоп. Перепляс. Полька – кадрили.
 Сорокін К. Вальс тв.31.
 Соснін С. Марш мишенятки з музичної казки «Кіт у чоботях».
 Соколовський Ю. «На велотреці».
 Стравінський І. Колискова з балету «Жар – птиця».
 Танєєв С. Романс.
 Хачатурян А. Погоня з балету «Чіпполіно». Вальс з драми «Маскарад».
 Танці з балету «Гаяне».
 Хренніков Т. Адажіо, вальс з балету «Гусарська балада».
 Дві п'єси з опери «Хлопчик – велетень». Пісня. Танець.
 Чайковський П. Вальс з балету «Лускунчик». Вальс квітів з балету
 «Спляча красуня». Чотири російські пісні.
 Шостакович Д. Святковий вальс. Прелюдія. Тарантела. Сумна пісня.
 Концертіно. Весняний вальс з балетної сюїти №2.
 Шуман Р. Дитячий бал (6 танцювальних п'єс). Експромт.
 Шуберт Ф. Лендлери. Симфонія ся мінор.
 Штраус І. Полька До мажор.
 Щуровський Ю. Фуга. Поема. Гумористичний танець. Іспанський
 Танець. Місячне сяйво.

ХІІІ. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування інструментально-виконавського досвіду майбутнього вчителя музичного мистецтва : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.І. Гаркуша, О.С. Економова // К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 84 с. (6 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).
2. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмій студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано) : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.І. Гаркуша, О.С. Економова // К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. – 100 с. (30 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).
3. Концертмейстерський клас і ансамбль: програма для музично-педагогічних факультетів та факультетів підготовки вчителів початкових класів і музики педагогічних інститутів / укл. А.Г.Болгарський, М.А.Моїсеєва – К.: УДПУ, 1997. – 23с. (1екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).
4. Куришев Є. В. Музичний архів Бориса Грінченка / Є. В. Куришев. – 2-е вид., доп. – К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. – 104с. (4 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).
5. Куришев Є. В. Поезія Бориса Грінченка у творчості українських композиторів та виконавців: навч.- репертуарний посіб. для студ. ВНЗ / Є. В. Куришев. –к.: Київ. ун-т ім.. Бориса Грінченка, 2013. – 208с. (4 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Аспекты подготовки пианиста в музыкальном вузе: Сб.тр. – Вып.141, РАМ им. Гнесиных.-М., 2000.-126 с.
2. Архимович Б.О., Титович В.І. Науково-методичні засади викладання курсу «Фортепіанний ансамбль». // Збірник наукових праць, вип. 2. НПУ 2001р.
3. Василець В.В. Фортепіанний ансамбль в російській та українській музичній культурі ХІХ-ХХст.// Розвиток інноваційних процесів у навчально – виховних закладах. –Ч.І. Мистецтвознавство: Зб. наук. праць. 2003. –С. 51-57.
4. Власенко І. Інтерпретаційні аспекти фортепіанних ансамблів // М. Равеля // Науковий вісник НМАУ. Вип.. 14. –К.: 2000. –с.119-125.
5. Возная И., Геталова О. Аккомпанемент / Изд. Композитор, СПб, 2009.
6. Готлиб А. Заметки о фортепианном ансамбле. –/ В кн.: Музыкальное исполнительство. – М.-1973.-С.75- 101.
7. Живов Л. Работа в концертмейстерском классе над пушкинскими романсами М.Глинки (О работе концертмейстера, М., Москва, 1974р.
8. Живов Л.Подготовка концертмейстеров – аккомпаниаторов в музыкальном училище /Методические записки по вопросам музыкального воспитания, М.,1996.

9. Згурська Н.М. Методика формування музично-виконавської культури майбутнього вчителя // Збірник наукових праць, вип.2 НПУ-2001р.
10. Концертмейстерська діяльність: історія, теорія, практика./ Львівська Державна музична академія ім. М.Лисенка. – Львів: Сполом.,2005.-108с.
11. Класс концертмейстерского искусства. Программа для фортепианных факультетов консерваторий. – М., 1967, -32с.
12. Концертмейстерский класс /Сост. В.И. Пустовит // Программы педагогических институтов для специальности №2119 «Музыка». – М: Просвещение, 1980 – Сб. 14 – С 115-134.
13. Концертмейстерский класс и ансамбль // Программа педагогических институтов для специальности №2119 «Музыка». – М: Просвещение, 1980 – Сб. 25. С 36- 60.
14. Клименко Ж.А.Робота над основними навичками ансамблевого виконання. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського держ. ун.-ту імені Лесі Українки, 2006, - 16с.
15. Крючков Н.А. Искусство аккомпанемента как предмет обучения. / Н.А. Крючков. – Л.; Музгиз, 1961, -72с.
16. Кубанцева Е.И.. Концертмейстерский класс: Учебное пособие для студентов. - М.: Академия, 2002.-192с.
17. Кубанцева Е.И. Методика работы над фортепианной партией пианиста-концертмейстера. / Е. Кубанцева // Музыка в школе. – 2001. - №4 – С. 52-55
- 18 Мур. Д. Певец и аккомпаниатор: Воспоминание. Размышление о музыке М.: Радуга,1987.-429с
19. О работе концертмейстера: Учебное пособие для фортепианных факультетов вузов.-М:Музыка,1974.-160с.
- 20 Подольская В.В. Развитие навыков аккомпанемента с листа / В.В. Подольская // О работе концертмейстера / Ред.- сост. М. Смирнов. – М.; Музыка, 1974. – С 88-110.
- 21 Пустовит В.И. Концертмейстерская підготовка студентов музыкально-педагогического факультета: метод. пособие. – Минск; Минский гос. пед. институт, 1985. 42с.
22. Радина И. О работе концертмейстера со студентом-вокальстом // О мастерстве ансамблиста; ст.. науч. труд. / И. Радина. Л.; Изд. ЛОЛГК, 1986 – С73-83.
23. Рафалович О.В. Транспонирование в классе фортепиано / ред. Л. Раабена. / - Л.: Музыка,1963.-37с.
24. Урываев С. Заметки о работе концертмейстера-пианиста в ДМШ / С, Урываев // О мастерстве ансамблиста; сб. науч тр. / отв. Ред.. Воронина Т.А. – Л.; Изд. ЛОЛГК, 1986. – С 84-91
25. Шендерович К. В концертмейстерском классе. Размышления педагога. – М. : Музыка,1996.-206с.